

Aan	Ministerie van Sociale Zaken (SZW)	Nummer	PA/2015/08-01
C.c.		Datum	13 augustus 2015
Van	Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW)	Telefoonnr	030-2779959
Onderwerp	Reactie op internetconsultatie Wet variabele pensioenuitkering		

Inleiding

Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) dankt de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voor de mogelijkheid die zij biedt om via deze internetconsultatie te reageren op het concept wetsvoorstel variabele pensioenuitkering. Zowel PFZW als onze uitvoeringsorganisatie PGGM is in het voortraject betrokken geweest bij de totstandkoming van dit wetsvoorstel. Ons fonds maakt derhalve graag gebruik van de geboden mogelijkheid te reageren op dit concept.

Een eerste, kleine stap vooruit op weg naar een toekomstig pensioenstelsel...

In Nederland bouwen de meeste werknemers (aanvullend) pensioen op via een uitkeringsovereenkomst, waaronder ook bij PFZW. Het wetsvoorstel dat ter consultatie voorligt, heeft echter betrekking op de groep werknemers die pensioen opbouwt via een premieovereenkomst of een kapitaalovereenkomst. Het wetsvoorstel biedt deelnemers de mogelijkheid te kiezen voor een variabel risicodragend pensioen door het mogelijk te maken ook na pensioendatum te blijven beleggen. Dit leidt -naar verwachting- tot een hoger pensioenresultaat voor de pensioendeelnemers die kiezen voor een variabele uitkering. PFZW constateert dat het wetsvoorstel een stap vooruit is voor deelnemers in premie- en kapitaalovereenkomsten door een aantal specifieke knelpunten weg te nemen. PFZW ondersteunt daarom deze stap.

... maar verdere verbetering blijft noodzakelijk!

PFZW constateert echter ook dat, ondanks deze stap vooruit, de vormgeving van de premieovereenkomst suboptimaal blijft. Enerzijds is het de vraag of er voldoende premie kan worden ingelegd. Anderzijds spreekt PFZW de wens uit dat in de premieovereenkomst in het pensioenstelsel van de toekomst ruimere vormen van risicodeling, dan nu het geval is, mogelijk worden gemaakt. PFZW verwacht dat stappen in die richting in de nabije toekomst daadwerkelijk worden gezet en hecht daaraan ook grote waarde. Ons fonds is tegelijkertijd graag bereid bij te dragen aan die verdere ontwikkeling van het toekomstig pensioenstelsel.

Wetsvoorstel biedt ook mogelijkheden voor verbetering nettopensioen

Voor een specifieke groep deelnemers van pensioenfonds die gebruik maakt van nettopensioen kan dit wetsvoorstel ook een verbetering inhouden. In deze reactie doet PFZW een aantal voorstellen die de uitvoering van nettopensioen verder kunnen verbeteren. Daarnaast ziet PFZW nog een aantal andere aandachtspunten bij het wetsvoorstel.

Met de aftopping van het pensioengevend salaris op €100.000 per 1 januari 2015 is de mogelijkheid gecreëerd dat pensioenfonds een nettopensioen aanbieden aan deelnemers met een inkomen boven deze aftoppingsgrens. Deelnemers in deze regeling zetten hun opgebouwde vermogen op pensioendatum om in een pensioen in de basisregeling. Hierbij wordt gewerkt met een vaste VEV-opslag en de actuele rente op het moment van inkoop. Als alternatief is er een shoprecht.

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk dat deelnemers, vanuit het pensioenfonds, de mogelijkheid wordt geboden om te kiezen voor een variabele pensioenuitkering naast de bestaande keuze voor inkoop van een vaste uitkering in de basispensioenregeling. Hierdoor worden ook deze deelnemers minder afhankelijk van de rentestand op één vast moment. Dit is een wenselijke ontwikkeling.

Aandachtspunten in het huidige wetsvoorstel

Naast de hiervoor geschetste vooruitgang ziet PFZW in het belang van de deelnemers nog een aantal gewenste verbeterpunten ten aanzien van het nettopensioen:

- A. Het is wenselijk dat deelnemers die voor pensionering vertrekken uit de sector niet gedwongen worden om direct in te kopen in de basisregeling.
- B. Het is wenselijk dat risico's binnen het nettopensioen verzekerd mogen worden in het fonds waar ook de basisregeling is ondergebracht.

Ad A. Geen verplichting directe inkoop bij tussentijds vertrek uit de sector

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk voor deelnemers om ook na pensionering door te beleggen, maar biedt geen oplossing voor deelnemers aan een vrijwillige aanvullende regeling die gedurende hun werkzame leven de sector verlaten. Op dit moment moet deze groep hun opgebouwde nettopensioen onmiddellijk omzetten in aanspraken (inkopen in de basisregeling). Het is wenselijk dat deze groep ook in de gelegenheid wordt gesteld om door te beleggen, in plaats van gedwongen te worden tegen een –mogelijk- ongunstige rente ineens in te kopen.

Toelichting: Bij een vrijwillige aanvullende regeling geldt dat bij een einde van deelname aan de basisregeling voor pensioendatum (vertrek uit de sector) er verplicht een recht in de basisregeling moet worden aangekocht. Hierdoor zijn deze deelnemers kwetsbaar voor een toevallig laag niveau van de rente en hebben zij ook niet de mogelijkheid langer te blijven beleggen. Aanpassing is in het belang van de deelnemers wenselijk. Oplossing kan zijn om deze deelnemers de mogelijkheid te geven om bij het fonds met het opgebouwde kapitaal te blijven doorbeleggen. Dit kan ons inziens worden bereikt door een aanpassing van artikel 41 van het Besluit uitvoering Pensioenwet. Verdere inleg is dan uiteraard niet meer mogelijk.

Ad B. Verzekeren micro kortleven én micro langlevens binnen basisregeling mogelijk maken

Het is wenselijk dat het micro langlevensrisico en het micro kortlevensrisico binnen het nettopensioen herverzekerd mogen worden in het fonds waar ook de basisregeling is ondergebracht.

Toelichting: Het micro langlevensrisico kan bij een variabele uitkering worden gedeeld door de deelnemers aan die regeling of vooraf worden herverzekerd. Zeker bij een kleinere populatie kan herverzekering noodzakelijk zijn. Het is zeer wenselijk indien deze herverzekering ook binnen het fonds van de basisregeling kan plaatsvinden, indien het fonds van voldoende omvang is. Dit leidt tot kostenreductie voor de deelnemers. Dit geldt ook voor als het fonds de deelnemer de mogelijkheid wil bieden om naast de variabele uitkering voor het ouderdompensioen te kiezen voor een "vast" verzekerd partnerpensioen. Ook in dat geval is het belangrijk om herverzekering binnen het fonds zelf te kunnen regelen.

Naast de genoemde mogelijkheden om het nettopensioen te verbeteren ziet PFZW ook een aantal andere aandachtspunten.

Verschillende projectierentes bij toedelingsmechanismes ongewenst

Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om bij het macro langlevensrisico en het beleggingsrisico een collectief- of een individueel toedelingsmechanisme toe te passen. Daarbij worden (alleen) bij het gebruik van een collectief toedelingsmechanisme voor het beleggingsrisico aparte eisen aan de discontovoet gesteld (artikel 63a lid 6).

Bij gebruik van een individueel toedelingsmechanisme mag gewerkt worden met een hogere projectierente dan bij een collectief toedelingsmechanisme. Daardoor mag bij een individueel toedelingsmechanisme wel een deel van het overrendement worden meegenomen, waar dit bij een collectief toedelingsmechanisme niet is toegestaan. Dit is ons inziens onnodig en ongewenst. Gezien de strikte voorwaarden die al gelden bij de invulling van het collectieve toedelingsmechanisme (spreidingsperiode maximaal 5 jaar, gesloten systeem, etc.) lijkt dit onderscheid niet nodig en vormt dit mogelijk een onnodige en ongewenste rem op de vormgeving van een collectieve risicodeling.

Daarnaast wordt in de Memorie van Toelichting (MvT) geregeld dat voor verschillende risicofactoren verschillende toedelingskringen kunnen worden vastgesteld. (blz. 24). PFZW interpreteert het bovenstaande in die zin dat het ook mogelijk is, voor het ene risico een individueel toedelingsmechanisme te hanteren en voor het andere risico een collectief toedelingsmechanisme. Het is wenselijk dat de wetgever hierover duidelijkheid geeft. Voor het macro langlevensrisico kan een collectief toedelingsmechanisme gunstig zijn, omdat het risico voor de zeer oude pensioengerechtigden anders erg hoog kan worden. Voor het beleggingsrisico kan een individueel toedelingsmechanisme gunstig zijn, omdat in dat geval, en in de huidige situatie, met een projectierendement kan worden gewerkt dat minder rentegevoelig is dan de risicovrije marktrente (RTS) zoals DNB die publiceert.

Prudent person beginsel is 'principle based' en moet dat ook blijven

Het prudent person beginsel is een belangrijk beginsel voor pensioenfondsen. Het is een 'principle based' beginsel en betreft derhalve een open norm. Verdere invulling van het prudent person beginsel moet dan ook met de grootst mogelijke voorzichtigheid worden betracht. Dat geldt ook voor invulling ervan bij lagere regelgeving zoals artikel 52 in combinatie met de Memorie van Toelichting suggereert. Het prudent person beginsel moet niet verworden tot een 'rule based' principe. Verdere kwantificering van het prudent person beginsel is derhalve ongewenst.

Respecteer invulling prudent person beginsel bij reeds bestaande regelingen

Het huidige voorstel lijkt voor alle beschikbare premiereregelingen invulling door middel van een 'life cycle' voor te schrijven, ook voor premieovereenkomsten zonder beleggingsvrijheid. Dit doet geen recht aan de al bestaande (vrijwillige) beschikbare premiereregelingen die voorzien in een aanvullingsmogelijkheid op de uitkeringsovereenkomst in de basisregeling. Hierbij wordt veelal belegd in de uniforme beleggingsmix van de basisregeling en vindt invulling van het prudent person beginsel plaats door bijvoorbeeld geleidelijke inkoop in de basisregeling. Het is wenselijk dat deze invulling van het prudent person beginsel voor deze reeds bestaande aanvullende regelingen gerespecteerd blijft en dat deelnemers in dergelijke regelingen niet gedwongen worden nu ineens in een geheel andere -op een 'life cycle' gebaseerde beleggingsmix- te moeten gaan participeren.

Nadere uitwerking zorgplicht gewenst

Het wetsvoorstel introduceert voor alle premieovereenkomsten met variabele uitkeringen een algemene zorgplicht. Hiermee wordt wettelijk verankerd dat pensioenuitvoerders bij de uitvoering van deze overeenkomsten in het belang van hun (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden handelen. In dat kader zullen in lagere regelgeving nadere regels worden gesteld. Het is op dit moment echter niet helder hoe deze algemene zorgplicht nader zal worden uitgewerkt. Daardoor is ook niet duidelijk wat er precies van een pensioenfonds verwacht gaat worden. De keuze tussen een vastgestelde en een variabele uitkering, die een deelnemer zal moeten maken, is ingewikkeld. Dit kan voor- óf nadelig uitpakken, onder andere afhankelijk van de ontwikkeling van de rente. Het is wenselijk dat er, in overleg met het pensioenveld, nadere duiding van de zorgplicht bij de variabele uitkering wordt gegeven, zodat hier op een juiste en heldere manier invulling aan wordt gegeven.

Verduidelijking gewenst voor verplichting toeslagverlening

In het wetsvoorstel wordt niet geheel duidelijk hoe er, in het geval van een nettopensioen in de vorm van een variabele pensioenuitkering, omgegaan moet worden met toeslagverlening. De Memorie van Toelichting stelt hierover (p. 19-20): "Het nettopensioen, ook indien dat als een risicodragende uitkering wordt uitgevoerd, moet altijd beschikken over een vorm van voorwaardelijke toeslagverlening." Maar bij een variabele pensioenuitkering is er toch juist géén sprake van toeslagverlening? PFZW ziet hier graag een nadere toelichting van de wetgever.

Relatie met Initiatiefwet-Lodders

PFZW constateert dat gelijktijdig met de onderhavige consultatie van dit wetsvoorstel, het VVD-Tweede Kamerlid Lodders een initiatiefwetsvoorstel heeft gepubliceerd over een flexibel pensioen. Dit wetsvoorstel regelt de uitbetaling van pensioen in pensioeneenheden. PFZW constateert dat een aantal zaken in dat initiatiefwetsvoorstel al verder zijn uitgewerkt, dan in de voorliggende consultatie. PFZW is benieuwd hoe de staatssecretaris dit initiatiefwetsvoorstel beoordeelt in het licht van het wetsvoorstel, dat zij nu consulteert.

Contact

Voor nadere informatie en vragen kunt u contact opnemen met:

Pensioenfonds Zorg en Welzijn
 drs. W.H.C. Thalen, *Manager Public Affairs*
 Email: wouter.thalen@pfzw.nl